

- на час дії воєнного стану постанови щодо надання тимчасового доступу до речей і документів, зазначених у пункті 20-7 розділу, має виносити лише прокурор за погодженням із керівником органу прокуратури;
- доступ до решти відомостей та речей має надаватись у звичному для нас порядку: на основі постанови слідчого судді.

Також, я вважаю, не зовсім доцільно надається доступ до лікарської таємниці. Адже, взагалі не зрозуміло, в чому важливість таких відомостей під час воєнного стану.

Звісно, поки рано підводити підсумки, наскільки вдалими та доцільними є такі зміни, тому що це буде зрозуміло лише в майбутньому, після завершення воєнного стану та на підставі аналізу практики застосування введених змін щодо тимчасового доступу до речей та документів.

Список використаних джерел

1. Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення порядку здійснення кримінального провадження в умовах воєнного стану: Закон України від 14 квітня 2022 року № 2201-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2201-20>

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Мурзановська А. В.

Огир Діана Віталіївна

*студентка 4-го курсу факультету прокуратури та слідства
Національного університету «Одеська юридична академія»*

АНАЛІЗ ОКРЕМИХ ЗМІН ДО КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

У складний для України час, пов'язаний з військовою агресією Російської Федерації проти нашої держави, дуже важливо вдосконалювати Кримінальний процесуальний кодекс України (далі – КПК) [1] для покращення швидкості та ефективності досудового розслідування кримінальних правопорушень. Нагальність цієї потреби підтверджується і тим, що 15 березня 2022 року Верховною Радою України був прийнятий Закон № 2137-IX «Про внесення змін до Кри-

мінального процесуального кодексу України та Закону України «Про електронні комунікації» щодо підвищення ефективності досудового розслідування «за гарячими слідами» та протидії кібератакам» [2]. Особливістю цих змін є те, що вони будуть діяти не лише під час воєнного стану, а й після його закінчення.

Проаналізувавши дані зміни до КПК [1], можна говорити про те, що законодавець прагне позбутися застарілої системи документообігу, прирівняти правовий статус електронних доказів до паперових, що значною мірою розширить процесуальні можливості щодо дослідження доказів. Отже, цими змінами комп'ютерні дані визнано джерелом доказів. На мій погляд, це є необхідним та прогресивним кроком, який відповідає теперішньому часу комп'ютерних та цифрових технологій. Відтепер слідчий, дізнавач, прокурор можуть виготовляти копії з комп'ютерних даних, але з залученням спеціаліста, і такі дані будуть вважатися допустимим джерелом доказів.

Наступна зміна полягає у запровадженні нових форм процесуальних рішень слідчого, дізнавача, прокурора. Законодавець надав можливість вищезгаданим суб'єктам виносити свої процесуальні рішення – постанови – в електронній формі. На мій погляд, це є кроком до подолання системи бюрократії. Дана зміна покликана пришвидшити та спростити систему належного оформлення процесуальних рішень. Отже, слідчий, дізнавач та прокурор можуть виносити постанови в електронній формі, використовуючи при цьому свій кваліфікований службовий підпис або Інформаційно-телекомунікаційну систему досудового розслідування [2].

Також впорядковано процес застосування заходів забезпечення у сфері комп'ютерних засобів та даних. Зокрема, володілець комп'ютерної системи або її частини, у випадку їх вилучення, може витребувати копії інформації з даних носіїв, якщо це не заборонено законом [2]. Таке положення, з нашої точки зору, вбачається позитивним, наприклад, для продовження здійснення підприємницької діяльності.

В останній час у нашій державі простежується процес діджиталізації, запроваджується багато змін, пов'язаних зі спрощенням ряду процедур, у тому числі, у сфері кримінального судочинства. Окремі процесуальні дії переносяться в систему електронного документообігу. Пропонується все більше та більше змін та нововведень, які дозволять вирішити нагальні проблеми та питання, «не виходячи з дому». Підтвердженням проведення діджиталізації є можливості щодо пода-

чі заяви, повідомлення про вчинення кримінального правопорушення шляхом подачі електронної заяви; створення єдиного електронного реєстру матеріалів досудового розслідування, який забезпечить вільний доступ сторін до матеріалів провадження [3, с. 298].

Ми можемо простежити, що КПК 2012 року [1], ще до внесення вищезгаданих змін, містив у собі окремі положення, які спрощували та пришвидшували реалізацію окремих процесуальних дій. Прикладом може слугувати положення ч. 1 ст. 214 КПК про автоматичну реєстрацію заяви про вчинення кримінального правопорушення [1]. Спрощення та перенесення кримінального провадження у цифрову площину також можна простежити, виходячи з ухвал судів про здійснення дистанційного судового провадження. Наприклад, ухвала Сарненського районного суду Рівненської області від 07.12.2017 про проведення судового засідання у режимі відеоконференції [4], ухвала Березнегуватського районного суду Миколаївської області від 06.09.2017 про проведення судового засідання у режимі відеоконференції [5]. Процес електронізації вдається цілком логічним та потрібним задля забезпечення рівноправності сторін процесу для здійснення наданих процесуальних прав.

Підбиваючи підсумки, встановлюємо, що автоматизація процесів та переведення їх у комп'ютерну площину виступає гарантом дотримання процесуальних строків у кримінальному провадженні. Такий процес дозволяє сторонам кримінального провадження здійснювати певні процесуальні дії в електронній формі. Для прикладу можна навести захисника, який буде мати доступ до електронної версії документів, а отже зникне потреба вивчати матеріали безпосередньо у кабінеті слідчого [1]. Також можна говорити про зменшення бюрократизації – система кримінального судочинства розвивається, відходить від застарілої паперової системи. Але також треба констатувати й те, що для повного, всебічного, безперебійного та правильного функціонування електронної системи кримінального провадження законодавцю і далі треба вносити ряд змін та доповнень до законодавства України.

Список використаних джерел

1. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651- VI. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення: 05.06.2022).

2. Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та Закону України «Про електронні комунікації» щодо підвищення ефективності досудового розслідування «за гарячими слідами» та протидії кібератакам: Закон України від 15.03.2022 р. № 2137-IX. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2137-20#Text>.

3. Демура М. І., Клепка Д. І., Крицька І. О. Забезпечення прав та законних інтересів особи в умовах «діджиталізації» кримінального провадження. *Часопис Київського університету права*. № 1. 2020. С. 298.

4. Ухвала Сарненського районного суду Рівненської області від 7 грудня 2017 року (справа № 572/1141/16-к) URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/70772377>.

5. Ухвала Березнегуватського районного суду Миколаївської області від 6 вересня 2017 року (справа № 470/745/16-к). URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/68659717>.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Гуртієва Л. М.

Скалецька Вікторія Вадимівна

*студентка 3-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЗВЕРНЕННЯ ЗАСТАВИ НА КОРИСТЬ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Указом Президента України № 64/2022 від 24 лютого на території України введено режим воєнного стану. Спеціальний Закон України «Про правовий режим воєнного стану» визначає головні особливості функціонування органів державної влади, органів місцевого самоврядування тощо в умовах воєнного стану.

У чинному Кримінальному процесуальному кодексі (далі – КПК) існує розділ IX-1, який виявився не найкраще пристосованим до реальних умов воєнного часу, тому протягом цих декількох місяців широкомасштабної збройної агресії Російської Федерації до даного розділу багато разів вносились зміни та доповнення, який на теперішній час викладений у новій редакції та має назву «Особливий режим досудового розслідування, судового розгляду в умовах воєнного стану». Відповідні зміни стосувалися також і запобіжних заходів.